

**PUBLIC AND PRIVATE PROVISION OF
ORAL CONTRACEPTIVES AND USER SATISFACTIONS:
EVIDENCE FROM THE KANCHANABURI DEMOGRAPHIC
SURVEILLANCE SYSTEM, THAILAND**

TIWARAT TOR.JARERN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(POPULATION AND REPRODUCTIVE HEALTH RESEARCH)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2008

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การเลือกใช้บริการยาเม็ดคุมกำเนิด และความพึงพอใจของผู้รับบริการทั้งภาครัฐและเอกชน : การศึกษาสตรีวัยเจริญพันธุ์ในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรจังหวัดกาญจนบุรี ประเทศไทย (PUBLIC AND PRIVATE PROVISION OF ORAL CONTRACEPTIVES AND USER SATISFACTIONS: EVIDENCE FROM THE KANCHANABURI DEMOGRAPHIC SURVEILLANCE SYSTEM, THAILAND)

ทิวารัตน์ ต.เจริญ 5038604 PRRH/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ผศ.ดร. กุศล สุนทรธาดา, ผศ.ดร.อรทัย อาจอ่า

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้หญิงมีความแตกต่างในการเลือกรับยาเม็ดคุมกำเนิดเพื่อการวางแผนครอบครัวในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด นอกจากนี้ยังได้ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสุขภาพถ้วนหน้าในภาครัฐ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในกลุ่มหญิงแต่งงานแล้ววัยเจริญพันธุ์ (15-49 ปี) จำนวน 1,234 คน ในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2547 ได้ใช้ การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการวางแผนครอบครัวในกรณียาเม็ดคุมกำเนิด ผลการศึกษาพบว่า มากกว่าครึ่งของผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเลือกรับบริการวางแผนครอบครัวที่ภาคเอกชน ซึ่งหญิงไทยเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี, อายุน้อย, ประกอบอาชีพภาคธุรกิจ, มีการศึกษาอย่างมากระดับมัธยมศึกษา และมีอยู่ในเขตเมือง ปัจจัยสำคัญที่สุดในการเลือกใช้บริการวางแผนครอบครัวกรณียาเม็ดคุมกำเนิดคือ ค่าบริการยาเม็ดคุมกำเนิด และจำนวนร้านขายยาในชุมชน เป็นปัจจัยที่อธิบายการเลือกใช้บริการในภาครัฐและเอกชนของผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด จากการรับบริการวางแผนครอบครัวครั้งสุดท้ายไม่ว่าจากภาครัฐหรือเอกชน พบว่า เกือบทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลถึงความพึงพอใจต่อการเข้ารับบริการเพื่อได้ยาเม็ดคุมกำเนิดมาใช้ ในกรณีผู้รับบริการวางแผนครอบครัวซึ่งใช้สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าภาครัฐ ซึ่งเป็น ผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดจำนวน 121 คน ส่วนใหญ่พึงพอใจในบริการของบุคลากรทางการแพทย์ และ คุณภาพยา ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวางแผนครอบครัวในภาพรวม โดยการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อให้ภาครัฐสามารถลดงบประมาณในการให้บริการคุมกำเนิดแก่ผู้ที่มีความต้องการและเข้าไม่ถึงยาเม็ดคุมกำเนิด เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะการขยายโอกาสไปยังกลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่ได้แต่งงานให้มากขึ้น และเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเลือกใช้บริการวางแผนครอบครัวตามความต้องการของหญิงไทย

PUBLIC AND PRIVATE PROVISION OF ORAL CONTRACEPTIVES AND USER SATISFACTIONS: EVIDENCE FROM THE KANCHANABURI DEMOGRAPHIC SURVEILLANCE SYSTEM, THAILAND

TIWARAT TOR.JARERN 5038604 PRRH/M

M.A. (POPULATION AND REPRODUCTIVE HEALTH RESEARCH)

THESIS ADVISERS: KUSOL SOONTHORNDRADA, Ph.D. (POPULATION AND DEVELOPMENT), ORATHAI ARD-AM M.S. (SOCIAL WORK AND SOCIAL POLICY)

ABSTRACT

This study aimed to identify the factors that affect women who use public and private oral contraceptive services. It also explored pill users' satisfaction with the services, particularly in the case of the Universal Coverage Scheme in the public sector, in the Kanchanaburi Demographic Surveillance System (DSS). Quantitative secondary data, from the Kanchanaburi DSS in 2004 (round 5) were used. The target population was married women of reproductive age who obtained oral contraceptives during their last utilization of family planning services. Logistic regression analyses were employed in order to examine factors affecting their choice of an oral contraceptive provider.

Findings from 1,234 married women revealed that more than half of them used private family planning services. Thai women who were working in the business sector and who had less than a secondary school level of education, who also belonged to a higher wealth index, were more likely to obtain oral contraceptives from private providers as compared to their counterparts. The price of the pills was the factor that had the strongest relationship with obtaining oral contraception from private providers, followed by the numbers of drugstores in the community. Almost all of the pill users were satisfied with the services provided by both public and private providers. However, a very small proportion of women were not satisfied with the services, mainly due to poor service and long waiting times. Almost the same proportion was dissatisfied with the services due to the low quality of medicine and poor treatment. Of the 121 pill users who were covered by the 30-baht card under the Universal Coverage Scheme in public sector, most were satisfied with the services they received from health providers and also the quality of medicine.

Policies should be concerned with public-private partnerships in order to provide more accessibility and availability, especially to those who are in the greatest need of subsidized family services from the government. In addition, the government should focus on the quality of care and the quality of medicine provided by both the public and private sectors.

KEY WORDS: ORAL CONTRACEPTIVES / PUBLIC AND PRIVATE PROVISION / CHOICE OF PILL SERVICE PROVIDER/ USER SATISFACTION/ FAMILY PLANNING/ SOURCE/ KANCHANABURI

50 pp.